

कै. कारभारी दगडू बांगर, जिल्हा बीड यांची
विधवा पत्नी श्रीमती. कौशल्याबाई कारभारी
बांगर यांनी राज्य शासन स्वातंत्र्य सैनिक
निवृत्ति वेतन मिळण्यासाठी सादर केलेल्या
बोगस उर्दू वॉरंटच्या अनुषंगाने कार्यवाही .

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: पीओएस १२००/बीड/प्र.क्र.२४८/२०००/स्वासैक-२

मंत्रालय, हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक: २२ मे, २०१४

वाचा

- १) शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.पीओएस १२०५/बीड/६१/प्र.क्र.२२/०५/ स्वासैक -२,
दि. १ ऑक्टोबर, २००५
- २) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.पीओएस १२०७/९५७/बीड/प्र.क्र २९/०७/स्वासैक-२,
दि. २१ मार्च, २००७
- ३) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.पीओएस.१२००/बीड.प्र/ क्र.२४८/२०००/ स्वासैक-२,
दि. २३ सप्टेंबर, २००४

प्रस्तावना :-

श्रीमती. कौशल्याबाई कारभारी बांगर, जिल्हा बीड यांनी त्यांचे पती कै. कारभारी दगडू बांगर यांनी
हैद्राबाद मुक्ती संग्रामात कार्य केल्याबद्दल त्यांना स्वातंत्र्य सैनिक निवृत्ति वेतन मंजूर करावे अशी विनंती राज्य
शासनास केली होती. पुराव्यादाखल त्यांनी उर्दू वॉरंटची प्रत सादर केली, म्हणून दि. १/०१/२००१ च्या शासन
पत्रान्वये जिल्हाधिकारी, बीड यांना अशी विनंती करण्यात आली की, श्रीमती बांगर यांनी सादर केलेली उर्दू
वॉरंटची प्रत गेवराई, दिवाणी न्यायालयाकडून त्यांना प्राप्त झालेली असल्याने, गेवराई न्यायालयाकडे उर्दू
जाणकार नसेल तर आपण तो त्यांना उपलब्ध करून द्यावा व त्यांचेकडून मूळ अभिलेखावरून वॉरंटची
पडताळणी करून पडताळणी अहवाल सादर करावा. त्यानुसार पडताळणीच्या कामी जिल्हाधिकारी, बीड यांनी
श्री. नारायण गोविंदराव गिराम, प्रतिलिपिक यांची नियुक्ती केली. प्रतिलिपिकाने न्यायाधिकाऱ्याच्या मान्यतेने मूळ
अभिलेख क्र २०४/१३५७ फसलीची पडताळणी करून त्या वॉरंटमध्ये कारभारी दगडू वंजारा, रा भायाळा

(करंजवन) अशी नोंद असल्याचे शपथपत्र दिले. त्या शपथपत्राच्या आधारे दिवाणी न्यायाधीश (कनिष्ठस्तर), गेवराई यांनी दिलेल्या दि.२०/०२/०१ च्या अहवालाची प्रत जिल्हाधिकारी, बीड यांनी दि ०७/०४/०१ च्या पत्रान्वये शासनास सादर केली. तथापि त्या वॉरंटमध्ये श्रीम बांगर यांचे नाव असले तरी त्या वॉरंटमध्ये इतरही अनेकांची नावे असल्याच्या कारणास्तव स्वातंत्र्य सैनिक उच्चाधिकार समितीने त्यांची स्वातंत्र्य सैनिक निवृत्ति वेतन मंजूर करण्याची विनंती अमान्य केली व तसे दि १९/०८/०२ च्या शासन पत्रान्वये श्रीमती कौशल्याबाई बांगर यांना कळविण्यात आले. त्यानंतर श्रीम बांगर यांनी मा. उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात दाखल केलेल्या याचिकेच्या (क्र. ११२९/२००३) संदर्भात दि १६/१२/०३ अन्वये मा.उच्च न्यायालयाने असे आदेश दिले की " The impugned order dt 19 th of August 2002 is set aside. The matter is remanded back to the respondent no 4 the freedom Fighters High Power Committee for decision afresh and, if need be, after giving an opportunity to the petitioner. Rule made absolute accordingly. There shall be no order as to costs. The decision be taken within a period of six months from today." मा उच्च न्यायालयाच्या निदेशानुसार फेर विचार करून स्वातंत्र्य सैनिक उच्चाधिकार समितीने श्रीम बांगर यांना राज्य शासनाची स्वातंत्र्य सैनिक पेन्शन मंजूर करण्याचा निर्णय घेतला. तसा शासन निर्णय दि २३/०९/०४ अन्वये निर्गमित करण्यात आला.

श्रीमती कौशल्याबाई बांगर यांनी केंद्र शासनाची स्वातंत्र्य सैनिक पेन्शन मिळण्यासंदर्भात केंद्र शासनास केलेला अर्ज केंद्र शासनाने दि १०/०५/१२ च्या पत्रान्वये अमान्य केला. याविरुद्ध श्रीम कौशल्याबाई बांगर यांनी मा.उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात दाखल केलेल्या ९०५३/२०१२ या याचिकेच्या संदर्भात दि ९/०७/२०१३ अन्वये उच्च न्यायालयाने केंद्र शासनास खालीलप्रमाणे आदेश दिले:-

"The order impugned in this petition issued by respondent no 1 dated 10.05.2012 is quashed and set aside.

If the petitioner tenders additional affidavit and furnishes further evidence the same be received by respondent no 1 and the case of petitioner for grant of freedom fighters pension under the Scheme of 1980 be reconsidered. Respondent no 1 is expected to take a decision in accordance with the Swatantrata Sainik Sanman Pension Scheme 1980.

We direct the respondent no 1 to take decision in the matter preferably within four months from the date of receipt of additional affidavit."

२ मा, उच्च न्यायालयाचे वरील आदेश विचारात घेउन केंद्र शासनाने दि २०/०९/१३ च्या पत्रान्वये राज्य शासनास खालीलप्रमाणे निदेश दिले. :-

"On examination of documents, it is found that the State Government have forwarded a photocopy of Urdu document with photocopy of its English Translation as submitted by Smt Kaushalyabai. However, neither the photocopy of Urdu document nor photocopy its English Translation is certified/authenticated by the State Government ; further, the State Government has not submitted Original Certified Translated copy of the Urdu document from a certified Translator approved by the state Government after certifying/authenticating it about its genuineness.

The State Government is therefore requested to forward a certified /authenticated copy of the Urdu document as well as its Original English Translation from a certified Urdu Translator approved by the State Government. The Urdu document and its English Translation from a certified Translator shall also be certified/authenticated by the State Government."

३. केंद्र शासनाच्या वरील निदेशांची पूर्तता करण्यासाठी श्रीमती कौशल्याबाई बांगर यांनी जिल्हाधिकारी, बीड यांना सादर केलेल्या, त्यांचे पती कै. कारभारी दगडू बांगर, रा. भायाळा जि. बीड यांच्या विरुद्ध निघालेल्या उर्दू वॉरंटच्या छायांकित प्रतीची व उर्दू वॉरंटच्या इंग्रजी व मराठी भाषांतरीत छायांकित प्रतीची छाननी करण्यात आली असता खालील बाबी निदर्शनास आल्या आहेत :-

अ) श्रीमती कौशल्याबाई बांगर यांनी केंद्र शासनाच्या निवृत्ती वेतनासाठी त्यांचे पती कै. कारभारी दगडू बांगर, रा. भायाळा यांच्या विरुद्ध निघालेल्या उर्दू वॉरंटची मराठी व इंग्रजी भाषांतरीत छायांकित प्रत सादर केली. त्या वॉरंटचा नंबर " जावक नंबर २०४ दि. १० इस्फंदर सन १३५७ फा.नं. २१, गोपनीय १३५७ फसली " असा आहे.

श्रीमती कौशल्याबाई बांगर यांनी याचिका क्र ९०५३/२०१२ सोबत Exh A म्हणून जोडलेल्या मराठी भाषांतरीत छायांकित प्रतीमध्ये वॉरंटचा उल्लेख "जा नं. २०४, १० इस्फंदर सन १३५७ प फ न २१ गोपनीय १३५७ फसली " असा आहे .

बीड जिल्ह्यातील ३५५ बोगस स्वातंत्र्य सैनिकांच्या प्रकरणांची छाननी करण्यासाठी मा सर्वोच्च न्यायालयाने मुंबई उच्च न्यायालयाचे सेवानिवृत्त न्यायाधीश मा. श्री. ए. बी. पालकर यांच्या एक सदस्यीय आयोगाची स्थापना केली होती. मा. पालकर आयोगाने ज्या यंत्रणांकडे वॉरंटच्या प्रती असतात, अशा बीड जिल्ह्यातील सर्व यंत्रणांकडून वॉरंटच्या प्रती मागविल्या होत्या. त्यामध्ये श्रीम कौशल्याबाई बांगर यांनी मराठी व इंग्रजी भाषांतरीत प्रतीमध्ये उल्लेख केलेले जावक क्र २०४ चे वॉरंट कोणाकडूनही मिळाले नव्हते.

ब) श्रीमती बांगर यांनी सन २००१ मध्ये राज्य शासनाच्या निवृत्ती वेतनासाठी त्यांचे पती कै. कारभारी दगडू बांगर, रा. भायाळा यांच्या विरुद्ध निघालेल्या उर्दू वॉरंटची छायांकित प्रत सादर केली आहे. सदर उर्दू वॉरंटचे भाषांतर अधिकृत भाषांतरकार श्री एम ए सिद्दीकी यांच्याकडून इंग्रजी भाषांतर करून घेतले असता, सदर उर्दू वॉरंटमध्ये वॉरंटचा उल्लेख "File २१/१३५७ fasli vide outward No २०१ date १० Isfandar १३५७" असा आहे.

श्रीमती. कौशल्याबाई कारभारी बांगर यांनी राज्य शासन स्वातंत्र्य सैनिक निवृत्ती वेतन मिळण्यासाठी सादर केलेले छायांकित उर्दू वॉरंट क्रमांक १० इस्फंदर १३५७ फसली फाईल नं २१/५७ जा. क्र. २०१ हे उर्दू वॉरंट मा. पालकर आयोगाने बोगस ठरविलेल्या १८ उर्दू वॉरंटपैकी एक आहे. कै. कारभारी दगडू बांगर, जिल्हा बीड यांचे नाव मा. पालकर आयोगाने शासनाकडे संपूर्ण केलेल्या दस्तऐवजातील बोगस ठरविलेल्या जा. क्र. २०१ या उर्दू वॉरंटच्या छायांकित प्रतीमध्ये तसेच सदर उर्दू वॉरंटच्या हिंदी भाषांतरीत छायांकित प्रतीमध्ये आहे. मा. पालकर आयोगाने बीड जिल्ह्यातील छाननी केलेल्या ३५५ बोगस स्वातंत्र्य सैनिकांपैकी २९८ प्रकरणात बनावट कागदपत्रांच्या आधारे पेन्शन मंजूर झाल्याचा निष्कर्ष आयोगाने काढला व त्यांच्या पेन्शन काढून घेण्याची शिफारस केली. या २९८ जणांमध्ये श्री. शामराव यशवंतराव कंठाळे यांच्या प्रकरणाचाही

समावेश होता. श्री. कंठाळे यांनाही " File No 21 /1357 fasli vide outward No 201 dated 10 Isfandar 1357 fasli" या वॉरंटच्या आधारे राज्य शासनाची स्वातंत्र्य सैनिक पेन्शन मंजूर करण्यात आली होती. या जावक क्र २०१ वॉरंटच्या संदर्भात मा पालकर आयोगाने अहवालात खालीलप्रमाणे निष्कर्ष नोंदविले आहेत:-

"Shamrao Yeshwanta Kanthale applied for pension on 27.09.90 on the basis of warrant issued against him in file No 21/1357 Fasli vide outwrd No 201 dated 10 Isfandar 1357 Fasli equivalent to 10 th January 1948. The copy of warrant produced by him is copy of true copy signed by Assistant Superintendent Civil Court Gevrai on 07.09.1988. The Endorsement on the copy is "this Xerox copy is true copy of copy issued by Gevrai Court and it is signed by Assistant Superintendent Civil Court Patoda bearing seal of Judicial Magistrate First Class Patoda.

.....
.....
.....
The case depends entirely on the reliability of warrant in file No 21 Outward No 201 dated 10 Isfandar 1357 Fasli (10.01.1948). The alleged original warrant is in the file recieved from the Gevrai Court. The signatures on this warrent is only like initial and is entirely different from the signature found on the undisputed correspondence/office notes signed by the same Tahasildar and also is not at all tallying with signature on warrants in the file of police station ambajogai and on the warrants contained in file of Tahasildar Patoda. It does not tally even with other warrents in the same file received from Judicial Magistrate First Class Court Gevrai. This is apparent to the naked eye and is confirmed by the expert opinion. Thus the warrant not being reliable he is not entitled to the Sanmanpatra and allied benefits which deserve to be and should be cancelled forthwith and the Commission recommends accordingly."

४. वरील परि. ३ मधील विवेचन विचारात घेता पालकर आयोगाने "File 21/1357 fasli vide outward No 201 date 10 Isfandar 1357" हे वारंट बोगस ठरविले आहे. श्रीम कौशल्याबाई बांगर यांना या बनावट वॉरंटच्या आधारे पेन्शन मंजूर झाल्याचे निष्पन्न झाले आहे. म्हणून शासन खालीलप्रमाणे आदेश देत आहे.

शासन निर्णय:-

- १) कै. कारभारी दगडू बांगर यांची विधवा पत्नी श्रीम. कौशल्याबाई कारभारी बांगर, जिल्हा बीड यांना शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.पीओएस-१२००/बीड/प्र.क्र.२४८/२०००/स्वासैक-२, दि.२३/९/२००४ अन्वये मंजूर करण्यात आलेले राज्य शासन स्वातंत्र्य सैनिक निवृत्ती वेतन तात्काळ बंद करावे व त्यांना अदा केलेले राज्य शासन स्वातंत्र्य सैनिक निवृत्ती वेतन व्याजासह वसूल करावे.
- २) निवृत्तीवेतन रद्द केल्याच्या परिणामी त्यांना देण्यात आलेले सन्मानपत्र परत घेण्यात यावे.
- ३) त्यांनी त्यांच्या पाल्यांना नामनिर्देशने दिलेली असल्यास ती रद्द करावीत.
- ४) त्यांनी दिलेल्या नामनिर्देशनाआधारे ज्या पाल्यांना नोक-या देण्यात आलेल्या आहेत, त्यांना त्यांचे म्हणणे मांडण्याची संधी नियुक्ती प्रधिका-यांनी द्यावी व त्यांना सेवेतून कमी करावे.

ज्या प्रकरणी शासन नियुक्ती प्राधिकारी आहे, त्या प्रकरणी संपूर्ण तपशीलासह संबंधित प्रशासकीय विभागाकडे पुढील कार्यवाहीसाठी संदर्भ करावा.

- ५) मा. पालकर आयोगाने काढलेले निष्कर्ष विचारात घेऊन श्रीम. बांगर यांचेविरुद्ध फसवणूक केल्या संदर्भात गुन्हे दाखल करावेत.
- ६) सन २००१ मध्ये श्रीमती बांगर यांनी राज्य शासन निवृत्ती वेतन मिळण्यासाठी सादर केलेल्या, त्यांचे पती कै. कारभारी दगडू बांगर, रा. भायाळा यांच्या विरुद्ध निघालेल्या, उर्दू वॉरंटच्या छायांकित प्रतीची दिवाणी न्यायालयातील मूळ उर्दू अभिलेखाशी पडताळणी करण्यासाठी जिल्हाधिकारी बीड यांनी त्यांच्या दि. ५/२/२००१ च्या पत्रान्वये जिल्हाधिकारी कार्यालयातील श्री. नारायण गोविंदराम गिराम, प्रतिलिपिक यांची नियुक्त केली. त्यांनी दिवाणी न्यायालय, गेवराई, जिल्हा बीड कार्यालयात मूळ उर्दू अभिलेख उपलब्ध नसतानादेखील मूळ उर्दू अभिलेखावरून उर्दू वॉरंटच्या छायांकित प्रतीची पडताळणी केल्याचा अहवाल व शपथपत्र सादर केले आहे तरी याबाबत सखोल चौकशी करून श्री. गिराम यांची या प्रकरणातील कसूरीची बाब विचारात घेऊन त्यांचेविरुद्ध उचित कार्यवाही करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०५२२१३४७५५३६०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(हे. धों. खेडेकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा. राज्यमंत्री, (सामान्य प्रशासन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा. मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा. सभापती, स्वातंत्र्य सैनिक उच्चाधिकार समिती, मंत्रालय, मुंबई,
६. मा. सदस्य सचिव, स्वातंत्र्य सैनिक उच्चाधिकार समिती, मंत्रालय, मुंबई,
७. विभागीय आयुक्त औरंगाबाद, (By R.P.A.D.)
८. जिल्हाधिकारी बीड, (By R.P.A.D.) (त्यांनी सदर शासन निर्णयानुसार तात्काळ कार्यवाही करावी.)

९. अपर जिल्हाधिकारी बीड, (By R.P.A.D.)

१०.अवर सचिव, केंद्र शासन, गृह मंत्रालय,स्वातंत्र्य सैनिक विभाग,२ रा मजला,एनडीसीसी- २ बिल्डींग,
जय सिंग रोड,न्यु दिल्ली,-११०००१.

११.महालेखाकार, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई (२ प्रती),

१२.महालेखाकारा, महाराष्ट्र-२ (लेखा व अनुज्ञेयता), नागूपर (२ प्रती)

१३.निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई,

१४.जिल्हा कोषागार अधिकारी, जिल्हा-बीड,

१५.श्रीम. कौशल्याबाई कारभारी बांगर ,रा.भायाळा, ता. पाटोदा, जिल्हा बीड (By R.P.A.D.)

१६.कक्ष अधिकारी (स्वासैक-१),सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

१७.निवड नस्ती/स्वासैक-२